

УПЛИВ ІНТЕРНЕТНОГО МОВЛЕННЯ НА ФОРМУВАННЯ СУЧАСНОЇ МОВНОЇ ОСОБИСТОСТІ ШКОЛЯРА

Глобалізаційні процеси стали поштовхом до активного формування в Україні інформаційного суспільства й стрімко проникли в усі галузі, та напевне, найглибше – у сучасний освітній простір. Сьогодні Інтернет використовують у всіх галузях людської діяльності. Це пояснюємо насамперед логічним переходом до високотехнологічного інформаційного суспільства, у якому якість людського потенціалу, рівень освіченості й культури всього населення набувають вирішального значення для економічного й соціального поступу країни.

"Створення мережі Інтернет 1969 р. з метою обміну інформацією між Каліфорнійським університетом у Лос-Анджелесі, університетами Санта Барбери, Юти та Стенфордським дослідницьким інститутом у США призвело до виникнення у ХХІ ст. глобального інформаційного середовища та появи нової форми міжособистісного спілкування – інтернетної комунікації" [1, с. 67].

Поряд із пресою, радіо й телебаченням мережа Інтернет відіграє роль нового засобу масової комунікації, здійснюючи важливі функції в суспільстві.

"Інтернет – глобальна технологія, яка становить основу формування й розвитку інформаційного суспільства ... є інтегральним джерелом знань і засобом комунікації суб'єктів" [2, с. 177].

Інформаційне суспільство, що прийшло на зміну індустріальному, характеризується високими темпами зростання секторів, причетних до створення й споживання інформації, та наявністю психологічного впливу на характер комунікацій в результаті технологічної конвергенції. "Доступ до інформації є вирішальним чинником організації демократичного суспільства. Виробництво, обробка й передавання інформації стають новою, потужною, продуктивною силою й значно впливають на психологічні, соціальні, економічні та політичні процеси, що відбуваються не тільки в Україні, а й у світі загалом" [2, с. 177].

ХХІ століття є свідком формування нової інформаційної культури, особливого способу життя й мислення та психологічного, соціального впливу на масову свідомість.

Ненааявність кордонів між країнами, зменшення ролі ментальності та розвиток комп'ютерних технологій поглиблюють інтенсивність впливу засобів інноваційних технологій на комунікативну поведінку аудиторії, що актуалізує проблему впливу інформаційних технологій на свідомість населення.

У реаліях сучасності пріоритетними засобами масової інформації є інтернетне мовлення. Загальне старіння глядацької аудиторії й поява нового споживача інформаційних інтернетних продуктів, що прагне до нових сучасних форм отримання інформації з найменшими витратами й у зручний для себе час, обґрунтовує потребу в розвитку інтернетної комунікації. Проте, отримані можливості до використання альтернативного джерела інформації мають свої переваги й свої недоліки, які вже сьогодні стали очевидними й такими, що викликають занепокоєння педагогів, психологів, соціологів, культурологів та інших.

На думку багатьох дослідників, змістовий вплив засобами інтернетного мовлення формує уявлення про сучасний стан суспільства, про рівень соціальної справедливості в ньому та найтипівіші риси молодого сучасника. Меншою мірою вони впливають на формування різних граней суспільного ідеалу, пов'язаних із уявленням про ідеальний спосіб життя, ідеальний устрій, ідеал соціальної справедливості та бажані риси людини.

Виховні системи не брали до уваги й не передбачали підготовки молодого покоління до взаємодії з усіма наслідками інтернетного мовлення, свідомого використання інформаційних технологій у виховних цілях, тому можна виокремити негативні впливи на особистість:

- масштабність, яка може сягати аж до загрози для фізичного й психічного розвитку людини;
- порушення емоційної, поведінкової й мотиваційної сфер;
- залежність від Інтернету;
- інтелектуальне ледарство;
- дезадаптація в реальному світі (Мережа не відображає реальність, а репрезентує її) тощо.

Ступінь впливів та якість інтернетних продуктів закономірно залежать від рівня розвитку й освіченості споживачів. Ідеться не лише про ширшу ерудованість, наявність умінь бачити й аналізувати проблеми, володіння необхідним обсягом знань і розвитком критичного мислення, а також і про рівень сформованості недійної культури.

Для того, щоб проаналізувати вплив інтернетного спілкування на грамотність підлітків, проаналізовано сайти, блоги, форуми, чати, найбільш часто використовувані учнями. У результаті аналізу досліджуваного матеріалу зроблено такі висновки:

- учні спілкуються здебільшого анонімно що надає їм більшої впевненості;
- переважають скорочення слів (привіт – прі);
- використання звуконаслідування (Ммм; Бугага!; Хахахаха);
- недотримання правил пунктуації (як ти);
- написання власних імен із малої букви (оля прийде завтра);
- манера спілкування школярів залежить від теми, форуму на якому вони перебувають;
- обсяг повідомлення не перевищує 5 – 6 слів; воно є дуже стислим, іноді не зрозумілим сторонньому (треба скачати прогу);
- використання сленгу, спеціальних значків-смайликів для передавання емоцій або в дублюванні емоцій, описаних словами (в дужках після основного тексту послання), наприклад: це мені подобається)).

Аналіз мовного матеріалу дозволяє зробити висновок про те, що користувачі Інтернету роблять величезну кількість помилок. Ці помилки можна класифікувати за двома групами:

1. Неграмотність ненавмисна. Деякі учні не вивчили в школі правил орфографії й просто не знають, як потрібно писати певне слово. Вони вживають важкі для них слова так, як вважають за потрібне, але найчастіше їхня думка про правильне написання не збігається з істиною. І вони припускаються тих же помилок не тільки в шкільних зошитах, а й під час листування.

2. Неграмотність навмисна. Неграмотність у цьому випадку зведена в ранг гідності. Слова друкують так, як їх чують і вимовляють. Або автор підкреслює в такий спосіб слова, на яких він прагне акцентувати.

Отже, тенденцією інтернетного спілкування, коментування, обміну думками на форумі стає навмисне недотримання правил правопису, орфоєпії, стилістики, що є найбільш значним негативним чинником, який дезорієнтує дитину в нормах літературної мови, що формуються педагогами в школі.

Зважаючи на те, що негативні чинники на формування мовної особистості дітей із часом будуть поширюватися, питання впливу інтернетного мовлення на формування мовної особистості школяра є надзвичайно актуальним і потребує подальшого вивчення.

Література

1. Шилінська І. Лінгвостилістичні аспекти інтернет-комунікаці / І. Шилінська // Мандрівець. – 2014. – № 5. – С. 67 – 69.
2. Шевченко С. І. Мережа Інтернет як складова частина сучасного інформаційного простору України / Шевченко С. І. // Південноукраїнський правничий часопис. – 2012. – №4. – С. 176 – 178.